

ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน
ในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*

POLITICAL UNDERSTANDING OF PEOPLE'S DEMOCRACY
IN PAK KRET MUNICIPALITY NONTHABURI PROVINCE

ปกิจ พรรัตนานุกุล, ประณต นันทิยะกุล, เดิมศักดิ์ ทองอินทร์

Pakit Pornratananukul, Panote Nantiyakoon, Termsak Thongin

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: thasama@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.832 กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ หลักธรรมาภาพ หลักความเสมอภาค หลักอำนาจอธิปไตย หลักสิทธิและเสรีภาพ 2. ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาต่างกัน มีความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ อาชีพต่างกัน มีความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ภาพรวมแตกต่างกัน 3. เข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ประกอบด้วย การเปิดรับข่าวสาร โดยบูรณาการหลักปัญหา 3 มาส่งเสริมกระบวนการสร้างความเข้าใจ ได้แก่ สุตมยปัญญา

จินตามยปัญญา และภาวนามยปัญญา

คำสำคัญ: ความเข้าใจทางการเมือง; ระบอบประชาธิปไตย; ประชาชน

Abstract

This research had the following objectives: 1. To study the level of public understanding of politics in a democratic system among the people. 2. To compare the levels of understanding of politics in a democratic system among different age groups. 3. To propose guidelines for fostering political understanding in a democratic system among the people. The research was conducted following a mixed-method research approach. Quantitative research involved using questionnaires with a confidence level of 0.832 among a sample group of 400 people in Nakhon Pathom Municipality, Nonthaburi Province, aged 18 and above. Qualitative research involved in-depth interviews with 8 key informants, and data analysis included frequency counts, percentages, means, standard deviations, and hypothesis testing. The research findings revealed the following results: 1. The understanding of governing in a democratic system among the people was at a moderate level, encompassing principles of democracy, equality, democratic power, and rights and freedoms. 2. People of different genders and education levels had overall similar levels of understanding of politics in a democratic system. However, people of different ages and occupations had varying levels of political understanding. 3. Political understanding in a democratic system among the people included the reception of information, encompassing three main wisdoms: Satummaya wisdom, Jintammaya wisdom, and Phawannammaya wisdom.

Keywords: Political understanding; Democratic system; People

บทนำ

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองการปกครองประเภทหนึ่งซึ่งเป็นการบริหารอำนาจรัฐที่มาจากเสียงข้างมาก ผ่านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยประชาชนอาจใช้อำนาจของตนโดยตรงหรือผ่านผู้แทนที่ตนเลือกไปให้ใช้อำนาจแทนก็ได้ โดยประชาธิปไตยยังเป็นอุดมคติที่ว่าประชาชนทุกคนในชาติร่วมกันพิจารณากฎหมายและการปฏิบัติของรัฐ และกำหนดให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการแสดงการยินยอมและเจตจำนงของตน ระบอบประชาธิปไตยได้แพร่หลายอย่างมากไปทั่วโลก ประเทศไทยก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 แต่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยก็ยังไม่ก้าวหน้า ไม่เป็นรากฐานของการปกครองอย่างแท้จริง บรรยาการของการเมืองไทยเป็นเรื่องราว

ของการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจทางการเมืองระหว่างกลุ่มผู้นำ และการใช้กำลังอำนาจทางทหาร เปลี่ยนแปลงล้มล้างรัฐบาล ด้วยการทำการปฏิวัติรัฐประหาร ทำให้ประเทศไทยขาดเสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง (ประภัสร ทองยินดี, 2558)

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนไหวทางการเมืองในทุกระดับ แม้กระทั่งการให้ความสนใจของประชาชนหรือเยาวชนในการออกมาต่อต้านการบริหารงานของนักการเมืองหรือผู้บริหารประเทศ โดยการชุมนุมเมื่อมีการร้องเพลงชาติในโรงเรียนหรือในพื้นที่สาธารณะอื่น การเคลื่อนไหวทางการเมืองผ่านการชุมนุมเรียกร้อง เดินขบวน และรวมกลุ่มถือป้ายประท้วง ทั้งนี้ไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพียงแต่เรื่องการเมืองเท่านั้น ยังมีการโครงสร้างสังคมที่เปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงของประชากร การขยายตัวของสังคมเมือง การเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น นอกจากการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างทางสังคมแล้ว ทักษะคิดและความคิดของคนในสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงด้วย เช่น เรื่องของกระบวนการใช้เหตุผล เรื่องความศรัทธา ความเชื่อมั่นในตัวบุคคล เรื่องความเข้าใจทางการเมืองและเศรษฐกิจ เป็นต้น ความเปลี่ยนแปลงที่กล่าวมานั้นมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งคนในสังคมต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือปรับตัว (Adaptation) เพื่อทำให้เกิดภาวะความสมดุล (Equilibrium) ของชีวิตในสังคม

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านการเมืองที่มีการแข่งขันกันสูงในพื้นที่แต่ละช่วงที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งจะเกี่ยวโยงไปถึงหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานภาครัฐมีความใกล้ชิด รู้ถึงความเป็นอยู่และเข้าถึงประชาชนในพื้นที่มากที่สุดจะมีแนวทางอย่างไร เพื่อคนในสังคมเข้าถึงเรื่องการเมือง มีทัศนคติที่ดี มีความรู้และเข้าใจการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง ดังนั้น การสร้างความเป็นประชาธิปไตย เริ่มจากการสร้างคนในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจ โดยบูรณาการร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่พัฒนาระบบการศึกษาเรียนรู้เรื่อง หลักการรูปแบบของประชาธิปไตย ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน หรือการคัดเลือกตัวแทนชุมชน และการทำประชาคมชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม การแสดงออกทางด้านความคิดเห็น การรับฟังและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น การสร้างความสามัคคีช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในชุมชน รวมไปถึงการแสดงถึงสิทธิหน้าที่ที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการเข้าร่วมประชุม เพื่อพัฒนาให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ตลอดจนทำให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และแสดงถึงการมีจิตสำนึกของความเป็นพลเมือง จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นประชาธิปไตยจากฐานรากของชุมชน

จะเห็นได้ว่า ประชาธิปไตยในประเทศไทยนั้น มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดี แม้ว่าจะยังเป็นการพัฒนาที่ขาดความต่อเนื่อง อาจเป็นผลมาจากปัญหาทางการเมือง แต่ประชาชนก็มีความตื่นตัวต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง ให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาในบางเรื่องที่ยังถือว่าเป็นปัญหาที่ยังต้องได้รับการแก้ไข เช่น ประชาชนบางส่วนยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของประชาธิปไตย เรื่องการเมือง แต่บาง

กลุ่มบุคคลที่ให้ความสนใจและแสดงออกถึงพฤติกรรมทางการเมืองในการสร้างกระแสกดดันปัญหาเรื่องการเลือกตั้ง มีการซื้อสิทธิขายเสียง หรือรับเงินจากนักการเมืองโดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่น และทัศนคติทางการเมืองในทางลบของประชาชน แสดงถึงความไม่เป็นประชาธิปไตย การละเมิดสิทธิ เสรีภาพ อีกทั้งการขาดความเข้าใจในประชาธิปไตย ที่ส่งผลต่อการมีทัศนคติในทิศทางลบต่อการเมือง ทั้งนี้ ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจความเข้าใจต่อการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ หน่วยงานภาครัฐ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองให้มากขึ้น ยิ่งประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้นเท่าใด ยิ่งทำให้ประชาชนมีความรู้และเกิดประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตยฐานรากมากขึ้นเท่านั้น (บุญทัน ดอกไธสง, 2559) รวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่มีส่วนสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในตัวบุคคลที่จะมานำสู่การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง

ในห้วงระยะเวลาของการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น เมื่อช่วงต้นเดือนปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมามีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 147,744 คน มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาแสดงตนขอรับบัตรเลือกตั้ง จำนวน 68,991 คน คิดเป็นร้อยละ 46 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในพื้นที่ได้ให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ก็ยังมีจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ จำนวน 81,029 คน ถึงว่าเกินครึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่ร่วมใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ การเบื่อหน่ายกับกลุ่มนักการเมืองเดิม ความลำบากในการเดินทางไปหน่วยเลือกตั้ง เป็นต้น (เทศบาลนครปากเกร็ด, 2564) เนื่องจาก การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นที่ผ่านมานั้น ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยทำการศึกษาเรื่อง “ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” เพื่อได้แนวทางนำมาปรับใช้พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ให้มีรู้ความเข้าใจการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 รูปหรือคน และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง เป็นผู้ที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง (เฉพาะตำบลปากเกร็ด ตำบลบางตลาด ตำบลบ้านใหม่ ตำบลบางพูด ตำบลบางตะไนย์ ตำบลคลองพระอุดม และตำบลคลองข่อย) จำนวน 165,512 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง แบบทราบจำนวนประชากร เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 1 คน นักวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ 2) หลักปัญหา 3 ประกอบด้วย สุตมยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการฟัง) จินตามยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการคิด) และภาวนามยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการปฏิบัติ) มีความเหมาะสมหรือไม่ และ/หรือด้านใดไม่เหมาะสม และ 3) ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ประกอบด้วย ด้านอำนาจธิปไตย ด้านสิทธิเสรีภาพ ด้านความเสมอภาค และด้านภราดรภาพ มีความเหมาะสมหรือไม่ และ/หรือด้านใดไม่เหมาะสม เพื่อใช้แนวทางในการสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ต่อไป การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล 2) สอบถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักปัญหา 4) แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และ 5) แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (Index of Item – Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน หลังจากนั้นได้ทดสอบ

แบบสอบถาม (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.832 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

เก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบตัวต่อตัวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 8 คน บันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึกและการบันทึกเสียงให้ครบตามคำถามการสัมภาษณ์และวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นผลการวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 400 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง เป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง โดยใช้วิธีการกระจายตามสัดส่วน ได้แบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด คิดเป็น 100 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ทั้งนี้เป็นการสรุปสาระสำคัญของผลการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำเนื้อหาที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาสังเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขของค์ความรู้จากการวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐาน ค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ระดับความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชน ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษา พบว่า หลักธรรมาภิบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 รองลงมา คือ หลักความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 หลักอำนาจอธิปไตย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 และหลักสิทธิและเสรีภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบระดับความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ อาชีพต่างกัน มีความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมแตกต่างกัน เนื่องจาก ความแตกต่างของวัย ทำให้

ตัวบุคคลมีมุมมองที่หลากหลายและความเข้าใจทางการเมืองที่แตกต่างกัน เพราะ บุคคลแต่ละคนนั้นย่อมมีประสบการณ์ชีวิตที่ต่างกันออกไป การแลกเปลี่ยนบทสนทนา การรับฟังซึ่งกันและกัน การเรียนรู้ก็ต่างกัน ซึ่งสิ่งที่สำคัญคือการยอมเปิดใจที่จะเรียนรู้รับฟังความเห็นของอีกกลุ่ม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์จนตกตะกอนและจึงตัดสินใจเชื่อหรือเข้าใจอย่างมีเหตุผล ส่วนอาชีพต่างก็มีความเข้าใจทางการเมืองต่าง เพราะ ปัจจุบันประเด็นทางการเมืองมีผลต่อการดำเนินชีวิตในทุกอาชีพ การติดตามข่าวสารจึงมีความสำคัญ ในแต่ละอาชีพจะมีระยะเวลาในการทำงาน จึงไม่สามารถที่จะเข้าถึงหรือรับรู้ข่าวสารได้ตลอดเวลา จึงเกิดความแตกต่างในการรับรู้ข้อมูลและการเข้าใจในประเด็นการเมือง

3. นำเสนอแนวทางการสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี การสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงระบบการเมือง ซึ่งประชาชนในฐานะที่เป็นปวงชนจักต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ หากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางด้านประชาธิปไตยต่ำ ก็อาจส่งผลต่อการเมืองในทุกระดับได้ ดังนั้น เพื่อสร้างฐานการพัฒนาการเมืองให้เข้มแข็ง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างฐานทางการเมืองโดยเริ่มจากการส่งเสริมความเข้าใจทางการเมืองให้แก่ประชาชนให้รู้จักสิทธิ หน้าที่ของตนเอง การลดความเหลื่อมล้ำกับบุคคลอื่น ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เมื่อประชาชนในสังคมมีความเข้าใจทางการเมือง โดยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือศึกษาอย่างท่องแท้แล้วนั้น เหตุการณ์ในการประท้วง ร้องเรียน หรือชุมนุม ก็จะไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎระเบียบ ปัญหาความรุนแรงก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งมีหลักการเปิดรับข่าวสาร เสมือนเป็นเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ข้อมูลตามช่องทางต่าง ๆ ประกอบด้วย การเลือกเปิดรับ การเลือกให้ความสนใจ การเลือกรับรู้และตีความหมาย และการเลือกจดจำ โดยหนุนเสริมด้วยหลักพุทธธรรม อันได้แก่ หลักปัญญา 3 บุรณาการเพื่อให้ธรรมนี้จะเข้ามาส่งเสริมกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ 3 ประการ และในแต่ละด้านมีจุดเด่นดังนี้

การเปิดรับข่าวสาร ประกอบด้วย 1) การเลือกเปิดรับ ได้แก่ เลือกเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น YouTube Facebook Line Instagram การเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการชุมนุม แลกเปลี่ยนประเด็นแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง 2) การเลือกให้ความสนใจ ได้แก่ การเลือกข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการลงประชามติ การมีส่วนร่วมติดตามนโยบายการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและตรวจสอบของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น 3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย ได้แก่ การอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน กล้าแสดงความคิดเห็นทางการเมืองแบบเปิดกว้าง และมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ 4) การเลือกจดจำ ได้แก่ จดจำข่าวสาร

ทางการเมืองในส่วนที่ตรงกับทัศนคติของตนเอง สามารถถ่ายทอดความรู้หรือบอกต่อเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองทุกระดับ และการรับรู้ข่าวสารที่เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม อันเกิดขึ้นตามข้อเท็จจริง ทั้งนี้ หลักการสร้างความสำเร็จทางการเมืองจะต้องบูรณาการกับหลักปัญหา 3 เพื่อให้ธรรมะนี้เข้ามาส่งเสริมกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ อันได้แก่ 1) สุตมยปัญหา (ปัญหาที่เกิดจากการฟัง) ได้แก่ การรับฟังข่าวสารทางการเมือง และสามารถแยกแยะเรื่องที่ส่งผลบวกและผลลบต่อสังคมได้ การรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากแหล่งต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ตนเอง และเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเมืองเบื้องต้นกับองค์กรภาครัฐ 2) จินตามยปัญหา (ปัญหาที่เกิดจากการคิด) ได้แก่ การมีความรู้ทักษะประสบการณ์ที่ร่วมคิดร่วมทำกับสมาชิกกลุ่มทางการเมืองทุกระดับ มีความคิดเกี่ยวกับการเมืองที่เป็นระบบ ถูกต้อง ละเอียดยละเอียดรอบด้าน และการคิดอย่างมีเหตุผล ไตรตรองอย่างถี่ถ้วน ก่อนที่จะถ่ายทอดความรู้อันเป็นประโยชน์ให้กับบุคคลอื่นที่จะรับข้อมูล 3) ภาวนามยปัญหา (ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติ) ได้แก่ อาสาเป็นตัวแทนคณะกรรมการชุมชนเพื่อเป็นกระบอกเสียงในการดูแลชุมชนและคนในพื้นที่ การเข้าร่วมประชาพิจารณ์ประชาคมหมู่บ้าน และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองโดยการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เช่น สมัครเป็นนักการเมืองท้องถิ่น เป็นต้น

การเรียนรู้ทางการเมือง ถือเป็นกระบวนการถ่ายทอดทัศนคติทางการเมือง และแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมนั้น ๆ เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ของบุคคลในการประพฤติปฏิบัติทางการเมือง ดังนั้นประชาชนต้องมีความเข้าใจทางการเมืองเป็นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกระดับ อันได้แก่ 1) หลักอำนาจอธิปไตย ได้แก่ หัวใจที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน การรวมกลุ่ม หรือชุมนุมของประชาชนเป็นแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และการรวมกลุ่มต่าง ๆ ของประชาชน เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน และกลุ่มประชาสังคมอื่น ๆ มีความสำคัญสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย 2) หลักสิทธิและเสรีภาพ ได้แก่ ระบอบประชาธิปไตยกำหนดสิทธิเสรีภาพให้กับประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีสิทธิร่วมกันแก้ไขปัญหาและตัดสินใจทางการเมืองร่วมกัน และสื่อมวลชนมีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง โดยไม่ถูกปิดกั้น 3) หลักความเสมอภาค ได้แก่ ประชาชนมีโอกาสมิที่เท่าเทียมกันอย่างแท้จริง ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับแนวคิดที่แตกต่าง เป็นหลักสำคัญในระบอบประชาธิปไตย และคะแนนเสียงของประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน 4) หลักภราดรภาพ ได้แก่ ศักดิ์ศรีของประชาชนย่อมได้รับความคุ้มครองเท่าเทียม การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ดี และรัฐบาลที่มีการบริหารประเทศที่โปร่งใส ตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญในระบอบประชาธิปไตย

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยได้ยกข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชน การเปิดรับข่าวสาร ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษได้แก่ การเลือกเปิดรับ รองลงมา คือ การเลือกรับรู้และตีความหมาย การเลือกให้ความสนใจ และการเลือกจดจำ แสดงให้เห็นว่า ข่าวสารเป็นส่วนสำคัญที่นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจของประชาชนแต่ละบุคคล ทั้งนี้ การเปิดรับข่าวสาร จึงเป็นกระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารที่เกิดขึ้นกับตัวบุคคล เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ไปในทิศทางที่ดีซึ่งบางคนไม่มีทัศนคติทางการเมือง ไม่ชอบเรื่องการถกเถียงถึงพรรคการเมือง แม้กระทั่งการแสดงความคิดเห็นของการบริหารงานภาครัฐ แต่กลับมีความรู้ความเข้าใจแค่เพียงในมุมมองของตนเองแคบ ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสำราญ นนทพุทธิ (ทะสุนย์) (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง มีระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการไปใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และที่อยู่ในระดับสุดท้าย คือ ด้านการแสดงประชามติและประชาพิจารณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ คงฤทธิ์ กุลวงษ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองบ่อ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร กล่าวคือ ประชาชนมีความสนใจในข้อมูลข่าวสาร ทางการเมืองน้อย ด้านแสดงความคิดเห็น กล่าวคือ ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ทางการเมืองน้อย ด้านการตัดสินใจ กล่าวคือ ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับผู้นำ และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทางการเมืองน้อย ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีรัตน์ ปลื้มปิติชัยกุล (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิตเขตกรุงเทพมหานคร ภายใต้การบริหารงานของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาหญิงระดับปริญญาบัณฑิตให้ความสำคัญต่อข่าวสาร ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการให้น้ำหนักน้อย นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในภาคกลางให้ความสำคัญเกี่ยวกับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด ขณะที่นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในภาคอีสานและภาคเหนือเน้นให้น้ำหนักกับข่าวสารน้อยถึงน้อยที่สุด สะท้อนให้เห็นฐานอำนาจกลุ่ม

การเมืองดั้งเดิมในระบอบทักษิณที่ยังแฝงฝังอุดมการณ์ทางการเมืองจนเป็นภาพแทน ประกอบกับมุมมองของนักศึกษาที่ปฏิเสธการครอบงำเชิงอำนาจของรัฐบาล

2. เปรียบเทียบระดับความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

ในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี การสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตามหลักปัญญา 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบ ได้แก่ ภาพนามยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการปฏิบัติ) รองลงมา คือ จินตามยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการคิด) และสุตมยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการฟัง) แสดงให้เห็นว่า การประยุกต์ใช้หลักปัญญา 3 นำมาสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้น ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้มีความรู้สึกนึกคิดที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุกิตต์ พิริยสุวัฒน์ และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พระพุทธศาสนากับการเปลี่ยนแปลงวิถีวัฒนธรรมของคนรุ่นใหม่จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า หลักพุทธธรรมก็ยังมีประโยชน์อยู่เสมอต่อจิตใจของคนรุ่นใหม่ก็ถือว่า ทำอย่างไรจะนำหลักพุทธธรรม เข้าไปสัมผัสจิตใจของคนรุ่นใหม่เพื่อให้เขาเข้าถึงแก่นของหลักคำสอน และกลายเป็นเนื้อเดียวกับหลักคำสอนได้ ซึ่งจะทำให้เขาเห็นทางที่จะรอดพ้นจากความทุกข์เหล่านี้ไปได้ และประเพณีต่าง ๆ ซึ่งอาจมีคนบางกลุ่มยังให้ความสำคัญ แต่เนื่องจากคนรุ่นใหม่หลายกลุ่มเริ่มมีแนวความคิดที่เปลี่ยนไปจากจากประเพณีดั้งเดิมเหล่านี้ ปัญหาก็คือว่าเราจะต้องทำอย่างไร เพื่อให้คนกลุ่มนี้เข้าใจและซาบซึ้งกับคำสอนตามหลักพุทธธรรม เพื่อให้เขาเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในในทางที่ดีขึ้นมาได้ คือโจทย์ที่สำคัญที่สุดของเรื่องพระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์กรอบแนวคิดของพระพุทธศาสนาได้แก่ ปัญญา 3 ประการ คือ 1) สุตมยปัญญา คือ ปัญญาที่เกิดจากการฟัง อันได้แก่ ฟังการอบรม ฟังการบรรยาย ฟังการอภิปราย ฟังการเสวนา ฟังการระดม การอ่านตำราหรือเอกสาร การได้ดูได้ฟังจากสื่อต่าง ๆ 2) จินตามยปัญญา คือ ปัญญาเกิดจากความคิดเป็นความคิดที่เป็นระบบถูกต้อง ความคิดที่ละเอียดลึกซึ้ง ความคิดแบบแยกแยะ ความคิดรอบด้านที่เรียกว่า ความคิดแบบโยนิโสมนสิการ ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ และ 3) ภาพนามยปัญญา คือ ปัญญาเกิดจากการอบรมตนเองโดยเน้นกระบวนการศึกษาจิตและกายอย่างชัดเจน การฝึกจิตควบคุมจิต สามารถนำไปตรัสรู้ได้อย่างแตกฉานเป็นระบบทำงานได้ผลมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทา ธงชัยสุริยา (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการสร้างเสริมการเห็นคุณค่าของตนเองในพระพุทธศาสนาเถรวาท ผลการวิจัยพบว่า คุณค่าของมนุษย์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท คือ คุณค่าของการได้เกิดมาเป็นมนุษย์ และคุณค่าของการดำเนินชีวิตในอัฐภาพของมนุษย์ จึงควรใช้ชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาทด้วยการสร้างสรรค์คุณงามความดี มีความสามารถในการรักษาศีลให้สมบูรณ์ได้ และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนจนกระทั่งบรรลุธรรมตามลำดับได้ ดังนั้นมนุษย์จึงควรตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง และควรดำรงชีวิตด้วยความไม่ประมาท ส่วนหลักธรรมเรื่องการเห็นคุณค่าของตนเอง ได้แก่

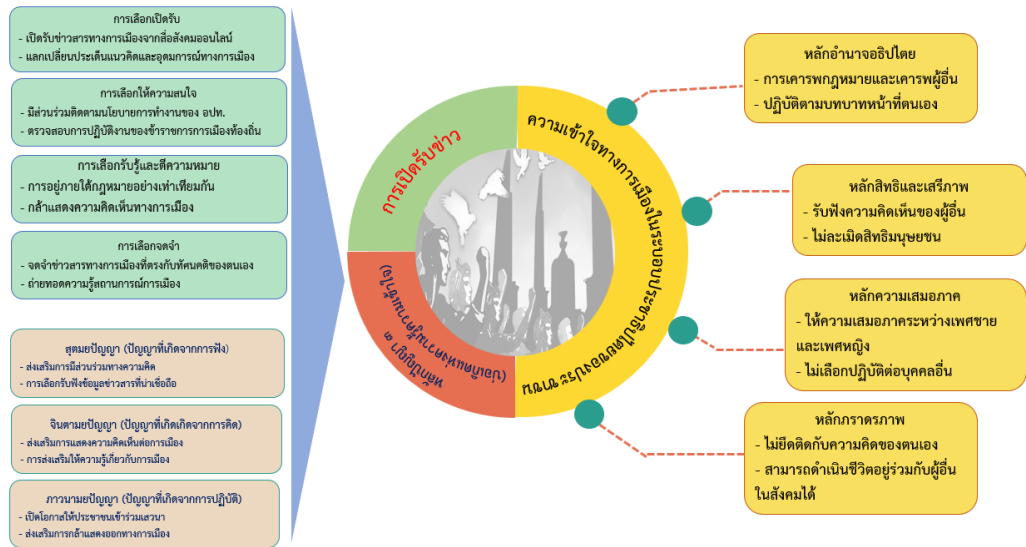

หลักปัญหา 3 ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากการพึ่งปัญหาที่เกิดจากการคิด และ ปัญหาที่เกิดจากการอบรม

3. นำเสนอแนวทางการสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงบทบาท หน้าที่และสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์และความเป็นพลเมืองของสังคม ซึ่งประชาชนต้องมีความรู้พื้นฐานของปัญหาชน ตามหลักธรรมาภิบาล หลักความเสมอภาค หลักอำนาจอธิปไตย และหลักสิทธิและเสรีภาพ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองให้มีความถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์เมธิ์ ไชยศรีหา (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ด้านหลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน อยู่ในระดับมาก ด้านหลักเสรีภาพ ในระดับมาก ด้านหลักความเสมอภาค ระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิจิรัมย์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านหลักสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล รองลงมา คือ ด้านการเสมอภาค และน้อยที่สุดคือ ด้านปกครอง ตามลำดับ การเปรียบเทียบการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความเข้าใจทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สามารถสังเคราะห์ได้เป็นองค์ความรู้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย “ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” มีองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

การสื่อสารถือเป็นเครื่องมือสำคัญ ฉะนั้นข่าวสารก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมของมนุษย์ เมื่อความต้องการข่าวสารเพิ่มมากขึ้น บุคคลนั้นจึงต้องการข้อมูลในการตัดสินใจหรือไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเป็นที่ทำให้ผู้เปิดรับมีความทันสมัยสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันได้ดี ทว่าในการสื่อสารนั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารที่เปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 1) การเลือกเปิดรับ เป็นการเลือกเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น YouTube Facebook Line Instagram การเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการชุมนุมแลกเปลี่ยนประเด็นแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง 2) การเลือกให้ความสนใจ เป็นการเลือกข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการลงประชามติ การมีส่วนร่วมติดตามนโยบายการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและตรวจสอบของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น 3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย เป็นการอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน กล้าแสดงความคิดเห็นทางการเมืองแบบเปิดกว้าง และมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ และ 4) การเลือกจดจำ เป็นการจดจำข่าวสารทางการเมืองในส่วนที่ตรงกับทัศนคติของตนเอง สามารถถ่ายทอดความรู้หรือบอกต่อเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองทุกระดับ และการรับรู้ข่าวสารที่เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอันเกิดขึ้นตามข้อเท็จจริง ดังที่กล่าวมาข้างต้น ถือเป็นกระบวนการกระบวนการเลือกรับข่าวสาร

หรือเปิดรับข่าวสารของบุคคล และมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร อันนำไปสู่การตัดสินใจทางการเมืองตามความต้องการของตน

การสร้างความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน ต้องหนุนเสริมด้วยหลักพุทธธรรมอันสอดคล้องกับหลักปัญญา 2 สามารถนำมาช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้มีความรู้สึกนึกคิดที่ดี ประกอบด้วย คือ 1) สุตมยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการฟัง) การส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในการเลือกรับฟังข้อมูลข่าวสารที่มีแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ไม่ปกปิดข้อมูล ตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน 2) จินตามยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการคิด) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นของตนเองต่อการเมือง เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะความรู้ทางด้านสังคมการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนเป็นการขับเคลื่อนการเมืองโดยผ่านประชาชนเป็นศูนย์กลาง และ 3) ภวานมยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการปฏิบัติ) การจัดกิจกรรมโดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมพูดคุยเรื่องการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยในมุมมองของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) หลักอำนาจอธิปไตย เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตนเอง 2) หลักสิทธิและเสรีภาพ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจว่าตนเอง รักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมรณรงค์ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสิทธิทางการเมืองและการแสดงความคิดเห็นของประชาชน 3) หลักความเสมอภาค เป็นการให้ความเสมอภาคระหว่างเพศชายและเพศหญิงในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม ไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลอื่น โดยไม่เป็นธรรมอันขัดต่อหลักความเสมอภาค รวมทั้งการให้โอกาสทุกคน ใช้ความสามารถที่ตนมีอยู่ไปในทางที่สุจริตอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อพัฒนาความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม และ (4) หลักภราดรภาพ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามกติกาในสังคมตามวิถีทางประชาธิปไตย โดยไม่มุ่งมันดิ่งดันที่จะเอาชนะกันและกัน ไม่ยึดติดกับความคิดของตนเองแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่ประพฤติหรือปฏิบัติตามอำเภอใจและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมแบบภราดรภาพ และสงบสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมือง เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเปิดเผย
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและตรวจสอบของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สร้างความรู้ความเข้าใจพื้นฐาน โดยการส่งเสริมการร่วมกลุ่มของประชาชน กลุ่มเยาวชน และกลุ่มประชาสังคมในพื้นที่ ให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองทุกระดับ
2. การให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย สิทธิเสรีภาพให้แก่ประชาชน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดโครงการหรือกิจกรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่
2. ศึกษารูปแบบความเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยในระดับจังหวัดเพื่อสร้างความเป็นประชาธิปไตยของแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- คงฤทธิ กุลวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. *วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14(3), 109-125.
- จารุกิตต์ พิริยสุวัฒน์ และคณะ. (2563). พระพุทธศาสนากับการเปลี่ยนแปลงวิถีวัฒนธรรมของคนรุ่นใหม่ จังหวัดเลย. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 5(2), 741-754.
- ตรัยรัตน์ ปลื้มปิตชัยกุล. (2560). การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตเขตกรุงเทพมหานคร ภายใต้การบริหารงานของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 30(2), 53-72.
- เทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. (2565). *ข้อมูลการเลือกตั้ง*. สืบค้น 3 เมษายน 2565, จาก <https://www.pakkretcity.go.th/index.php/2-uncategorized/2583-2017-09-12-06-25>
- นันทา ธงชัยสุริยา. (2562). การศึกษาการสร้างเสริมการเห็นคุณค่าของตนเองในพระพุทธศาสนาเถรวาท. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 3(2), 99-108.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2559). *นโยบายสาธารณะศาสตร์*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ประภัสสร ทองยินดี. (2558). ประชาธิปไตย: แนวคิดและหลักการเบื้องต้น. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*, 5(3), 11-22.
- พงษ์เมธี ไชยศรีหา. (2561). ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการและวิจัย*, 8(3), 9-23.
- พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์. (2558). การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 9(2), 50-56.
- พระมหาสำราญ นนทพุทธิ. (2559). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

